

Στρατηγέ, ιδού η φρεγάτα μας...

08/Αυγ/2019 00:02

Του Κώστα Στούπα

"Γιατί Ελλάδα δεν κατασκευάζει τις δικές της φρεγάτες;", αναρωτήθηκε πρόσφατα δημόσια μέσω των κοινωνικών δικτύων ο πρώην αρχηγός ΓΕΕΘΑ, στρατηγός Μιχάλης Κωσταράκος, ένας από πλέον διακεκριμένους Έλληνες και Ευρωπαίους στρατιωτικούς.

Το ερώτημα είναι εύλογο και στρατηγικής σημασίας τόσο για την οικονομία της χώρας όσο και για την αμυντική της ισχύ.

Η απάντηση είναι απλή....

Το πρώτο σκέλος της έχει να κάνει με το γεγονός πως η Ελλάδα δεν κατασκευάζει φρεγάτες για τον ίδιο λόγο που δεν κατασκευάζει αυτοκίνητα ή έστω ελαστικά για αυτοκίνητα. Πριν 30-40 χρόνια η Ελλάδα κατασκεύαζε και αυτοκίνητα, ελαστικά, ψυγεία κλπ...

Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '90 η Νισσάν κατασκεύαζε αυτοκίνητα στην Ελλάδα, όπως κατασκεύαζε και η ελληνική NAMKO το Πόνυ. Η Πιρέλι και η Γκουτγιάρ κατασκεύαζαν τα περισσότερα ελαστικά που "φορούσαν" τα αυτοκίνητα που κυκλοφορούσαν στους ελληνικούς δρόμους.

Η ανάδυση των χωρών χαμηλότερου εργατικού κόστους, υψηλότερης εργασιακής ευελιξίας και σταθερής εργασιακής ειρήνης σε συνδυασμό με την μεταπολιτευτική, με την κακή έννοια δημοκρατικοποίηση της χώρας μας που οδήγησε σε συνδικαλιστική ασυδοσία, κατέστησε την Ελλάδα μη ανταγωνιστική και σταδιακά παραγωγικά άβουλη.

Ανθυμάμαι καλά πριν μερικά χρόνια είχαν εισβάλει συνδικαλιστές στο Πεντάγωνο και ανενόχλητοι προπηλάκιζαν και έβριζαν τη στρατιωτική ηγεσία της χώρας. Χώρες που η κοινή γνώμη θεωρεί φυσιολογικό να συμβαίνουν αυτού του είδους γεγονότα δύσκολα προσελκύουν σοβαρές επενδύσεις.

Επιπλέοντα "εθνο-σοσιαλιστικά" σχέδια δημιουργίας εθνικών πρωταθλητών κατά την μεταπολίτευση και ειδικά μετά το '80 σε συνδυασμό με τα ευκολότερα έσοδα από την τουριστική βιομηχανία, τις ευρωπαϊκές επιδοτήσεις και τους εύκολους κρατικούς μισθούς και συντάξεις με δανειακά κατέστησαν τους παραγωγικούς κλάδους μη ανταγωνιστικούς και το πνεύμα του έθνους "αργό" και "λιμνάζον".

Εμβληματική αποτυχία της προσπάθειας υποκατάστασης των ιδιωτών από κρατικές επιχειρήσεις για την δημιουργία εθνικών πρωταθλητών ήταν τα σχέδια επί εικοσαετίας για την επένδυση της Αλουμίνιας.

Η "Αλουμίνια" απορρόφησε πολλά δισεκατομμύρια και δεν έγινε ποτέ ενώ το "Αλουμίνιο της Ελλάδος" κατάφερε να αλλάξει δυο τρεις φορές χέρια, να επιβιώσει των κυκλικών κρίσεων και τα τελευταία χρόνια να διπλασιάσει την παραγωγική του ικανότητα.

Ανείχε ανακατευτεί το κράτος, έστω και κατ' ελάχιστον θα είχε την τύχη τόσων βιομηχανιών που κρατικοποιήθηκαν και φυτοζωούσαν ως προβληματικές.

Χώρεςόπως η Γερμανία, η Γαλλία κλπ κατάφεραν να συγκρατήσουν μέρος του παραγωγικού ιστού, έστω και με προβλήματα ίσως γιατί αποδείχτηκαν πιο ευέλικτες. Το υψηλής ειδίκευσης εργατικό δυναμικό τους ήταν σε θέση να παράγει ακριβότερα μεν αλλά και ποιοτικά καλύτερα προϊόντα από αυτά των αναδυόμενων οικονομιών.

Σημασιάέπαιξε και το μεγαλύτερο μέγεθός τους που εξασφάλισε τις αρχικές οικονομίες κλίμακας.

Πριν30 χρόνια περίπου είχα πάρει μια συνέντευξη από τον επικεφαλής της μονάδας μικρών φορτηγών της Μερσεντές. Μεταξύ άλλων είχε αναφέρει πως κάποια στιγμή που η εταιρεία αντιμετώπιζε σκληρό ανταγωνισμό από τους Ιάπωνες, κάλεσε το συνδικάτο και τους εργαζόμενους και τους είπε πως η Μισουμπίσι τους προσφέρει τη μηχανή που βάζουν στα μοντέλα τους με 3.000 μάρκα την στιγμή που αυτή που παράγουν οι ίδιοι στοιχίζει 5.000 μάρκα. Οι επιλογές που υπάρχουν είναι ή να κατεβάσουν το κόστος της δικής τους στα 3.000 μάρκα ή να κλείσουν την μονάδα των μηχανών και να τις προμηθεύονται από την ιαπωνική εταιρεία.

Το συνδικάτο ζήτησε μερικές εβδομάδες χρόνο και ήρθε να συζητήσει τα σχέδια μείωσης τους κόστους που περιλάμβαναν απολύσεις, μειώσεις μισθών και αυξήσεις ωρών εργασίας. Έτσι επιβίωσε η μονάδα αλλά και χιλιάδες μονάδες.

ΣτηνΕλλάδα δεν συνέβησαν αυτά καθώς τα κόμματα παρότρυναν τα συνδικάτα για εξωπραγματικές απαιτήσεις και η προοπτική μιας αργομισθίας στο δημόσιο ή σε κανένα Δήμο δεν άφηνε περιθώρια για συμβιβασμούς.

ΗΕλλάδα μεταπολεμικά ανέπτυξε παραγωγικό ιστό εκμεταλλεόμενη κυρίως το φθηνό εργατικό δυναμικό και την εργασιακή ειρήνη που εξασφάλιζε μέχρι την μεταπολίτευση το αυταρχικό μοντέλο εξουσίας το οποίο διατηρούσε μέχρι και κόμματα εκτός νόμου...

Οπροστατευτισμός και το χαμηλό εργατικό κόστος επέτρεπαν την παραγωγή κυρίως φθηνών υποκατάστατων των εισαγωγών. Λέμε κυρίως γιατί υπήρξαν και κάποιοι ελάχιστοι τομείς που τα προϊόντα ήταν ανταγωνιστικά.

Όταν μετά την κατάρρευση της "Σοβιετίας" εμφανίστηκαν χώρες με φθηνότερο εργατικό κόστος και υψηλού μορφωτικού επιπέδου δυναμικό οι περισσότερες παραγωγικές επιχειρήσεις έβαλαν λουκέτο και αρκετές έφυγαν στο εξωτερικό.

Αν στη δεκαετία του '80 αντί να διορίζουν τους ανέργους των εργοστασίων που έκλειναν στο δημόσιο και να ρυθμίζουν την οικονομία, έκαναν τα ακριβώς αντίθετα, ο μεταπολεμικός παραγωγικός ιστός θα είχε βρει τρόπο να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα.

Μετά την είσοδο της χώρας στην Ε.Ε. και την ζώνη του Ευρώ μερικές δεκάδες επιχειρήσεις έχουν διεθνοποιηθεί και παράγουν ανταγωνιστικά σε κλάδους με υψηλή προστιθέμενη αξία. Αλλά δεν επαρκούν για να καλύψουν το παραγωγικό κενό της χώρας. Η Ελλάδα χρειάζεται μερικές εκατοντάδες επιχειρήσεις σαν την ΜΕΤΚΑ, την Ιντρακομ, την ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ και τη Cenergy.

Το κάρο μπροστά από το άλογο...

Ένα χαρακτηριστικό δείγμα της "αποτελεσματικότητας" του κεντρικού κρατικού οικονομικού σχεδιασμού είναι η απόφαση το 2015 αντί να αντικαταστήσουν τα 4 πολεμικά αεροσκάφη 35ετίας με σύγχρονα, να τα επισκευάσουν με διπλάσιο κόστος προκειμένου να έχουν απασχόληση οι εργαζόμενοι σε κάποιες απαξιωμένες κρατικές αμυντικές βιομηχανίες.

Μια φρεγάτα ή ένα πολεμικό αεροπλάνο εμπεριέχει τεχνογνωσία αρκετών δεκαετιών με εμπειρίες που αποκτήθηκαν και σε συνθήκες πραγματικού πολέμου. Κάθε εταιρεία κρατάει αυτήν την τεχνογνωσία σαν επτασφράγιστο μυστικό. Περιέχουν επίσης μερικές χιλιάδες εξαρτήματα τα οποία έχουν αναπτύξει και κατασκευάσει μερικές εκατοντάδες επιχειρήσεις σε μερικές δεκάδες χώρες.

Είναι αστικός μύθος η πεποίθηση πως αν κατασκευάζεις μόνο σου τις φρεγάτες που χρειάζεσαι θα διαθέτεις αμυντική αυτάρκεια ή εξοπλιστική υπεροπλία που κανένας δεν μπορεί να σου στερήσει.

Ένα ανταλλακτικό να μην φτάσει στη ώρα του ή να λείπει και ολόκληρο το οπλικό σύστημα είναι άχρηστο.

Αυτό που συμφέρει τον Έλληνα πολίτη και φορολογούμενο είναι ο στρατός της χώρας να διαθέτει τα αποτελεσματικότερα σύγχρονα οπτικά συστήματα στις καλύτερες τιμές.

Αν μπορεί αυτό να το εξασφαλίσει κάποια ελληνική επιχείρηση τόσο το καλύτερο. Αν θα μπορούσε μια ελληνική επιχείρηση να παράγει τέτοια συστήματα αυτά θα ήταν ανταγωνιστικά και διεθνώς και δεν θα χρειαζόταν ειδική σχέση με το ελληνικό κράτος και τις ένοπλες δυνάμεις για να επιβιώσει.

Η λογική της αμυντικής αυτάρκειας σημαίνει χαμηλότερης αποτελεσματικότητας οπτικά συστήματα

σε ακριβότερες τιμές. Αυτό ούτε για την οικονομία θα είναι καλό ούτε για την άμυνα...

Για την άμυνα είναι φανερό γιατί δεν θα είναι καλό: Θα πληρώνουμε τις μαούνες για φρεγάτες.

Για την οικονομία δεν θα είναι καλό γιατί πολύτιμοι οικονομικοί πόροι αντί μέσω της ελεύθερης αγοράς να τοποθετηθούν σε αποδοτικούς τομείς θα σπαταληθούν σε μη αποδοτικούς..

Η λογική της αμυντικής αυτάρκειας στην εποχή των πολύπλοκων οπλικών συστημάτων είναι μια ουτοπία.

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)